Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

El Semís

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Demarcació de Coaner
Emplaçament	Carretera de Salo (BV-3002), a les Feixes (km. 4) camí direcció S-W uns 1500 m.
Alçada:	473

Coordenades:

Latitud:	41.82993
Longitud:	1.67782
UTM Est (X):	390208
UTM Nord (Y):	4631739

Classificació

Número de fitxa	08229 - 153
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XII-XIX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Observacions protecció:	Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 155)
Data aprovació:	dc., 20/01/2010 - 12:00
Número inventari	Sí: IPA 17124
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08229A010000500000MY
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la fitxa: dl., 27/02/2017 - 01:00

Descripció

Masia de grans dimensions, d'origen medieval, molt ben emplaçada en una petita esplanada conformada per un meandre de la riera de Coaner, als peus de la serra de Torribalta. El conjunt és format per un gran cos residencial, una masoveria també força gran i d'origen antic (almenys del segle e XVII), així com diferents coberts de pedra que es troben a l'entorn de la casa, en els costats sud i oest. Més enllà del perímetre d'aquest nucli hi trobem diverses naus modernes i també el molí del Semís. La masia antiga és una gran construcció de planta rectangular, per bé que amb un costat més irregular a llevant, que és precisament la part més antiga. La casa consta de planta baixa més dos pisos i golfes. El portal d'entrada, adovellat, es troba en un petit tram de façana encarada a llevant (una façana que posteriorment s'eixamplà per engrandir la casa cap aquest costat). Al damunt hi ha un interessant finestral de característiques renaixentistes, el qual ha estat tapiat. Els murs són de maçoneria i conserven restes d'arrebossat. La resta de façanes conserven finestres i balcons de distribució irregular fruit de les diverses fases de creixement de la casa. La majoria de les obertures són emmarcades amb llindes i brancals de pedra. La façana de migdia és la que presenta una distribució més regular, amb quatre grans finestrals als dos pisos. L'interior de la casa es distribueix en grans espais que, al primer pis, són coberts amb volta de pedra. El conjunt ha conservat de manera exemplar la tipologia i els volums originaris.

Observacions:

Informació facilitada per Josep Viladés Inscripció a la dovella del portal principal: 1636 Inscripció en un portal de la façana sud: 1740 Diverses inscripcions interiors, sobretot a la sala, corresponents al segle XVIII Inscripció en una dovella del cobert oest: SALVADÓ VILADÉS SEMÍS 1921

Història

Coneixem amb força detall la història d'aquest mas gràcies a la publicació d'un estudi monogràfic fer per un parent de la casa: Ramon VILADÉS (2012). Aquest mas ja consta en un document del 1117 en relació a una donació del monestir de Ripoll. El document es guarda a la casa, i fins ara no s'ha pogut esbrinar exactament la relació que hi havia amb l'esmentat monestir. Des d'aquesta època hi ha constància de la família Semís i se'n coneix la seva genealogia, estudiada per un parent capellà de la família, tot i que amb algunes llacunes. El primer membre conegut d'aquesta família és Guillem de Semís (documentat el 1185). Més tard, Guillema de Semís (1281). Fins a l'any 1385 el mas apareix sempre com "des Semirs". El nom originari que se'n deriva, els Emirs, és certament evocador de l'època del domini musulmà. A partir de 1559 ja el trobem sempre com a mas del Semís. A partir del segle XIV, quan consta un tal Borràs de Semís (1318), les dades genealògiques s'han pogut documentar amb més continuïtat. El cognom Semís es va mantenir fins a mitjan segle XIX, quan Antònia Semís es casà amb un pubill, Jaume Viladés, provinent del mas de can Viladés (a Sant Amanç, Rajadell). Des d'alehores i fins a l'actualitat els propietaris del mas mantenen el cognom Viladés. Ramon Viladés fa una hipòtesi de l'evolució constructiva del mas des dels seus orígens. Les obres principals estan documentades els anys 1636, 1636-73, 1696, 1705-08 (aquestes d'un volum considerable), i entre 1708 i 1740. Ja als segles XIX i XX es van fer noves obres. Com a mínim ja del segle XVII (l'any 1602, segons la inscripció d'un dels portals) existia la masoveria del Semís, al costat de la casa antiga. No es coneix la data de construcció del molí, al costat del mas, del qual el 1685 se n'amplià la bassa. En aquesta època, segons consta en documents de la casa, era portat per treballadors procedents de la immigració occitana. Aquest molí fariner, posteriorment convertit en serradora, va

funcionar fins a la dècada de 1960. Darrerament amb una serra de cinta. La masia també tenia un forn de pega, que encara funcionava a mitjans de segle XX. Ja als segles XIII i XIV el Semís posseïa els masos Piques, Borrell, Jalmar i Soleràs. Més tard també Duarri, Puiggròs (comprat al mas Vilalta entorn del 1700).

Bibliografia

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 155).

VILADÉS LLORENS, Ramon (2012). D'un temps d'un país. El Semís de Coaner. La Patumaire Edicions, Berga (edició particular).